

ΛΟΓΟΣ
ΕΙΣ ΤΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ
ΤΟΥ ΑΟΙΔΙΜΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΥ
ΜΕΓΑΛΟΥ ΕΥΕΡΓΕΤΟΥ

ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΓΑΛΑΤΑ
ΡΗΘΕΙΣ ΥΠΟ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΓΧΙΑΛΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

(Ἀνατύπωσις ἐκ τῆς α' Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας)

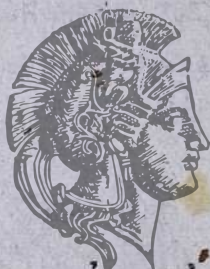
ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

1896

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΛΟΓΟΣ

ΕΙΣ ΤΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ

ΤΟΥ ΛΟΙΔΙΜΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΕΓΑΛΟΥ ΕΥΕΡΓΕΤΟΥ

ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΓΑΛΑΤΑ

ΡΗΘΕΙΣ ΥΠΟ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΓΧΙΑΛΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

1896

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΛΟΓΟΣ

ΕΙΣ ΤΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ

ΤΟΥ ΑΟΙΔΙΜΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΕΓΑΛΟΥ ΕΓΕΡΓΕΤΟΥ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ

Γ Α Λ Α Τ Α

ΡΗΘΕΙΣ ΥΠΟ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΓΧΙΑΛΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

« Ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν, ἑδωκε τοῖς πέντην ἡ δικαιοσύνη
νῆ αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος »

(Ψαλμ. 111, 9).

* Ἀς μεταφέρωμεν σήμερον τὸν λόγον ἀπὸ τοῦ
ἐδάφους τῆς συνήθους πρακτικῆς διδασκαλίας, ἃς
ὕψωσamen αὐτὸν ἐπ' ὀλίγον, καὶ ἃς ἀναβιβάσω-
μεν, ἐφ' ὅσον τοῦτο εἶναι δυνατόν εἰς ἡμᾶς, εἰς τὴν
περιωπὴν ἐκείνην, ἣτις ἀρμόζει εἰς τὴν μεγίστην
καὶ καλλίστην τῶν ἀρετῶν, τὴν συγκεντροῦσαν εἰς
ἐαυτήν καὶ τελειοῦσαν πᾶσαν ἀρετήν, ὅτι εὐγενές
καὶ τίμιον ἐν τῷ ἐπὶ γῆς ἀνθρωπίνῳ βίῳ δύναται
να ὑπάρξῃ. Ὁ αἰοίδιμος Στέφανος Ζαφειρόπουλος,
οὗτινος τὴν ἀγήρω μνήμην ἐπικοσμοῦμεν σήμερον
δι' εὐσεβοῦς καὶ εὐγνώμονος πράξεως, συγκαταλέ-

γεται μεταξύ τῶν πρώτων καὶ μεγίστων εὐεργε-
τῶν τοῦ ἡμετέρου Γένους, μεταξύ τῶν πρώτων καὶ
μεγίστων φιλανθρωπῶν οὐ μόνον τοῦ ἡμετέρου Γέ-
νους, ἀλλὰ καὶ συμπάσης τῆς ἀνθρωπότητος. Ποία
λοιπὸν καταλληλοτέρα τιμὴ τῆς μνήμης αὐτοῦ
δύναται νὰ ὑπάρξῃ παρὰ τὸν δίκαιον ἔπαινον τῆς
ἐξόχου ἀρετῆς, τῆς φιλανθρωπίας, καὶ μάλιστα
καθ' ὅσον γνωστὴ τοῖς πᾶσιν εἶναι ἡ ὑπερβάλλου-
σα μετριοπροσύνη τοῦ αἰοδίμου ἀνδρός, ἀπαρεσκο-
μένου πάντοτε εἰς τὰς τιμὰς καὶ τὰς δόξας καὶ
αὐτὰς τὰς δικαίως αὐτῷ ἀπονεμομένας; Ἀντὶ παντὸς
ἄρα λόγου ἀρμοδιώτερος φαίνεται ὁ περὶ φιλαν-
θρωπίας, τοῦ κυριωτάτου ἐλατηρίου καὶ γόητρον
τοῦ αἰοδίου ἀνδρός, ὅστις τοῦτον καὶ ἐξόχην
φέρει τὸν χαρακτήρα, τὸν τοῦ φιλανθρώπου. Προ-
κειμένου δὲ περὶ τῆς σπουδαιότητος ταύτης τῶν ἀρε-
τῶν, φυσικῶς ὁ λόγος πρέπει νὰ ὑψωθῇ ὑπὲρ τὸ
σύνηδες ἔδαφος· διότι οὐ μόνον ὁ ἀνθρώπινος,
ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ θεῖος λόγος ἀπαιτεῖ ὕψος ἰδιό-
ζον καὶ πρέπον, ὅταν δι' αὐτοῦ συνιστᾶται ἡ ἐπαι-
νῆται μεγάλη τις καὶ ἐξοχος ἀρετὴ. Καὶ ἄλλως
δὲ εἶναι κατὰ πάντα καλὸν καὶ ὠφέλιμον νὰ κα-
τανοήσωμεν τὸ εὐγενέστατον τῶν ἐλατηρίων τοῦ
βίου τοῦ ἀειμνήστου Στεφάνου Ζαφειροπούλου, τὸ
ιερόν ἐκεῖνο καὶ θεῖον τῆς φιλανθρωπίας γόητρον,
ὅφ' οὐ ἐκεῖνος καταθελγόμενος τοσαῦτα διέπραξεν
ἀγαθὰ, καὶ οὕτω κατέλιπε τοῖς ἐπιγινομένοις μνή-
μην ἁλυστον καὶ ἀθάνατον. « Ἐσκόρπισεν, ἔδωκε

τοῖς πένησιν· ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος».

Ἡ φιlanθρωπία ἀκριβῶς ἐξεταζομένη εἶναι ἀπόμοιρα θείας τελειότητος, ἀκτίς τηλαυγῆς καὶ ἀπαστράπτουσα θείας μᾶλλον ἢ ἀνθρωπίνης ἀρετῆς, ἀρετῆς, ἥτις τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ρίζας αὐτῆς ἔχει εἰς τὴν θείαν τελειότητα. Ὁ Κύριος ἡμῶν διδάσκων τοὺς ἰδίους μαθητὰς τὴν ἐφικτὴν τῷ ἀνθρώπῳ τελειότητα συνίστα πάντοτε τὴν φιlanθρωπίαν, τὴν ἔμπρακτον δῆλα δὴ τοῦ πλησίον ἀγάπην καὶ κατέληγεν εἰς τὴν ἔνθεον ἀληθῶς νοουθεσίαν· «Γίνεσθε οὖν οἰκτίρμονες, καθὼς καὶ ὁ Πατὴρ ὑμῶν οἰκτίρμων ἐστίν» (Λουκ. 6, 36). Ἡ φιlanθρωπία ἀπαλλάττουσα τὸ θυμὸν τῆς διανοίας πάσης λήμης κακίας καὶ καταναλίσκουσα αὐτὸ δι' ἀπλέτου φωτὸς θείας ἀγιότητος, διανοίγει πρὸ τοῦ ἀνθρώπου κόσμον ἀγανῆ καὶ θαυμάσιον εὐγενεστάτων συναισθημάτων καὶ πόθων καὶ ἐνεργειῶν, ἅτινα δυσκόλως δυστυχῶς ἐν τῇ κοινῇ ἀνθρωπίνῃ τύρβῃ κατανοοῦνται καὶ προσηκόντως ἐκτιμῶνται καθ' ὅλην αὐτῶν τὴν ἀγῆρω καὶ ὑπέρλαμπρον καλλονήν. Ἡ φιlanθρωπία σοβαρῶς μελετωμένη ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου δὲν δύναται ἢ νὰ ἀναβιδάσῃ αὐτὸν εἰς σφαίρας ὑπεργγίνους, θραύουσα τὰ δεσμὰ τοῦ χώρου, εἰς ὕψη αἰθέρια σκέψεων ἱερῶν, ἐλευθέρων πάσης ὑλικῆς ἑλξέως καὶ νάρκης. Οὕτω δὲ ἀναπτερούμενος καὶ ἐξαγνιζόμενος δι' αὐτῆς ὁ ἄνθρωπος ὁρμᾷ μετὰ ἀκατασχέτου πόθου εἰς πᾶσαν

εὐεργεσίαν καὶ βοήθειαν τοῦ πλησίον, καὶ μάλιστα τοῦ χρεῖαν ἔχοντος, ὑπὸ ὑδερμιᾶς δεσμευόμενος στενῆς καὶ ἐγωιστικῆς σκέψεως. Ὁλόκληρος ἡ ἀχανὴς ἀνθρωπότης, ἥ τε παρούσα καὶ ἡ μέλλουσα, εἶναι τὸ ἔδαφος τῶν ἀγαθοεργιῶν αὐτοῦ, χωρὶς, ἐννοεῖται, νὰ παραγνωρίζῃ καὶ συγχέῃ τοὺς ἱεροὺς δεσμούς, οὓς πρὸς ἀλλήλους ἔχουσιν οἱ ἄνθρωποι. Διότι πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τοῦτο ἔχει τὸ ἐξαίρετον προσὸν ἡ φιλανθρωπία, ὅτι δὲν ἀποπλανᾷ τὸν ἄνθρωπον εἰς συγκεχυμένας καὶ ἀσαφεῖς θεωρίας περὶ ἀνθρωπότητος, ἀλλ' ἐκάστοτε καθοδηγεῖ αὐτὸν εἰς τὸ ἀρμόζον καὶ πρέπον. Δὲν στερεῖ τὸν ἐγγυτέρω διὰ τὴν ἀρετὴν τὸν ἀπωτέρω, ἀλλ' ἐκαστῷ δοῖται τὸ ἀρμόζον μερίδιον τῆς ἀγαθοεργίας.

Ἐάν τις ᾔθελεν ἐνπεινῇ τὴν προσοχὴν εἰς τὸν ἀνθρώπινον βίον, ἐξερχόμενος τῶν στενῶν ὁρίων τοῦ χώρου καὶ τοῦ χρόνου, ᾔθελε διακρίνει δύο κυρίως ἀντίθετα ρεύματα σφοδρῶς πάντοτε πρὸς ἄλληλα ἀντιπαλαίοντα καὶ ἀναλόγως τῶν περιστάσεων πλεῖον ἢ ἔλαττον ἐπικρατοῦντα καὶ κατισχύοντα. Ὁ ἐγωισμός, ἡ ὑπερβάλλουσα καὶ ἀποκλειστικὴ πολλῶς ἀγάπη τοῦ ἰδίου ἐαυτοῦ, ἐξ ενός, καὶ ἡ φιλανθρωπία, ἡ ἀδόλος καὶ μετὰ θυσιῶν καὶ αὐταπαρνησίας ἀγάπη τοῦ πλησίον, ἐξ ἄλλου, διηνεκῶς παλαίουσιν ἓν τε τῷ ἰδιωτικῷ καὶ τῷ κοινῷ βίῳ τῶν ἀνθρώπων καὶ κατ' ἰδίαν καὶ κατὰ ὁλομελείας λαμβανομένων. Ὅπου ἐπικρατεῖ ὁ ἐγωισμός, ἐκεῖ στεριεύει καὶ ἀποξηραί-

νεται πᾶσα πηγὴ βοηθείας καὶ ἀγαθοεργίας, ἐκεῖ-
θεν φυγαδεύεται πᾶν εὐγενὲς συναίσθημα καὶ πᾶ-
σα εἰλικρινὴς διάθεσις πρὸς τὸ ἀγαθόν, πάντα δὲ
τὰ τυχόν φαινόμενα ὡς ἀγαθὰ εἶναι κατ'ἐπίφασιν
μόνον καὶ ἄνευ βεβαίας καὶ πραγματικῆς ὑποστά-
σεως. Ὅπου δὲ τὸ ὑναντίον κατισχύει ἡ φιλανθρω-
πία, ἐκεῖ ἀνθρώποι καὶ ἀκμάζουσι πάντα τὰ ἀγαθὰ,
ἐκεῖ ὁ πλοῦτος τῶν εὐεργεσιῶν διαχέεται καὶ
σκορπίζεται πανταχοῦ, ἐκεῖ ἡ οὐράνιος τοῦ Θεοῦ
βασίλειά ἐστίν ὄντως ἐπὶ τῆς γῆς. Δυστυχῶς ὅμως
ἡ κατὰ διαφόρους βαθμοὺς κοινὴ καὶ κατ'ἰδίαν ἐπι-
κράτησις τοῦ ἐγωισμοῦ εἶναι ἡ συνηθεστέρα ἐν τῷ
ἀνθρωπίνῳ βίῳ, καὶ μάλιστα εἰς τοὺς σημερινούς
καιρούς, ἐν ᾧ ἡ κατίσχυσις τῆς φιλανθρωπίας ἀπο-
βαίνει δυσχερεστάτη, οὕσα σπάνιον ἀναλόγως γά-
ρισμα εὐγενῶν καὶ ἐναρέτων ἀνδρῶν. Ἀλλὰ καὶ
οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, ἡ μὲν φιλανθρω-
πία εἶναι μᾶλλον φυσικὴ καὶ ἀρμόζουσα εἰς τὸν
κατ'εἰκόνα καὶ καθ'ὁμοίωσιν Θεοῦ πλασθέντα ἄν-
θρωπον, ὁ δὲ ἐγωισμὸς ἐπείσακτόν τι καὶ ἀπό πο-
νηρᾶς ἀρχῆς προερχόμενον κακόν. Διὰ ταῦτα δὲ
πάντες οἱ καλῶς περὶ ἑαυτῶν καὶ τῶν ἄλλων σκε-
πτόμενοι ἄνθρωποι μεγάλως τιμῶσι καὶ παντὶ
τρόπῳ ἐν τῷ βίῳ αὐτῶν ἐφαρμόζουσι τὴν εὐγενῆ
καὶ εὐαίσθητον φιλανθρωπίαν, ἀποστρέφονται δὲ
τὸν σκληρὸν καὶ ἀπάνθρωπον ἐγωισμόν. Οὗτος σκο-
τίζει καὶ διαφθείρει καὶ νοῦν καὶ καρδίαν, ἐξαλεί-
φων πᾶν ἔχνος εὐγενείας, ἐκείνη δὲ ἐλευθεροῦσα τὴν

ψυχὴν ἀπὸ τῆς ὀχληρᾶς δουλείας τοῦ σώματος, κουρίζει αὐτὴν καὶ ὑπεραίρει ἀνεπαισθήτως ὑπὲρ τὴν χθαμαλὴν καὶ τυφλὴν ὑλολατρείαν εἰς ὕψος μέγα συναισθημάτων καὶ πράξεων εὐγενῶν. Ἐκείνη ἀναβιβάζει τὸν ἄνθρωπον μέχρι τοῦ θρόνου τοῦ παναγίου Θεοῦ, καὶ οὕτως καταβιβάζει αὐτὸν μέχρι τῶν ἀγρίων καὶ αἰμοχαρῶν θηρίων τῶν ἀλληλοσπαρattoμένων. Καὶ μήπως δὲν σπαράττουσι κατὰ τὸν αὐτὸν ἄγριον τρόπον ἀλλήλους καὶ τοὺς ἄλλους οἱ ἐγωισταί, εἴτε ὡς ἄτομα, εἴτε ἐν ὁλομελείαις συγκροτούμενοι;

Ἡ φιλανθρωπία, ἥτις ἐν τῇ τελείᾳ αὐτῆς ἀναπτύξει ὑπερβαίνει πάντα φραγμὸν χωρίζοντα καὶ διακρούοντα τὴν ἀνθρωπότητα, χωρὶς ὁμοῦ καὶ νὰ καταργῇ τέλεον, ὡς προεβλέθη, τοὺς διαφόρους ἐπιγεῖους δεσμούς, οὕτως οὐδὲν ἄλλο εἶναι εἰ μὴ ἐξαίρετος εὐαισθησία τῆς καρδίας πρὸς τὴν περιστοιχοῦσαν ἔλλειψιν καὶ δυστυχίαν, εὐσπλαγχνία καὶ ἀγάπη τοῦ πλησίον ἄδολος καὶ ἀνυπόκριτος, ἀπηλλαγμένη πάσης ὀπισθοβούλου καὶ ἐγωιστικῆς βλέψεως, καὶ πάντοτε ἐτοιμία καὶ πρόθυμος εἰς πᾶσαν βοήθειαν καὶ θυσίαν μέχρις αὐταπαρνησίας. Βαίνουσα δὲ πάντοτε συνετῶς καὶ λελογισμένως, ἐπιχέεται ὡς παρήγορον καὶ ἰαματικὸν βάλσαμον εἰς τὰς πολλὰς καὶ ποικίλας χαίνουσας καὶ ἀλγυνούσας πληγὰς τῆς πασχούσης ἀνθρωπότητος, καὶ ἐνδυναμοῖ καὶ ἐπιρρωνύει τὸ ἐν τῷ κόσμῳ ἀγαθὸν διὰ παντός μέσου καὶ πάσης

θυσίας. Ὁ ἀληθὴς καὶ γνήσιος φιλόανθρωπος οὐδέποτε παύει ἀπὸ τοῦ νὰ ἀγαπᾷ καὶ νὰ συμπαθῇ, μεγάλην αἰσθανόμενος πνευματικὴν ἡδονὴν καὶ ἀγαλλίασιν εἰς τὴν ἀγαθοεργίαν· πάντοτε θεωρεῖ ἑαυτὸν ὑπόχρεον ἵνα μὴ μόνον συγκινῇται, ἀλλὰ καὶ δι' ἔργων ἐκδηλοῖ καὶ βεβαιοῖ τὴν ἀγάπην, μᾶλλον δὲ ἵνα ἱκανοποιῇ τὰς ἀπαιτήσεις αὐτῶν τῶν ἰδίων ἀγαθῶν ὁρμῶν καὶ διαθέσεων. Διότι οὐδέποτε ἀγάπη ζῶσα καὶ ἀκμαία περιορίζεται εἰς θεωρίας, ἀλλὰ πάντοτε δι' ἀναλόγων ἔργων τεκμηριοῦται, αἱ δὲ ἀγαθαὶ ὁρμαὶ καὶ διαθέσεις ἀποκαίνουσι θέληγητρον καὶ τρυφή τοῦ βίου καθ' ὅσον σωματοποιοῦνται καὶ πολλαπλασιάζονται δι' ἀγαθοεργιών. Ὁ ἀληθὴς καὶ γνήσιος φιλόανθρωπος πάντοτε αἰσθάνεται ἑαυτὸν πρόθυμον καὶ ἑτοιμον εἰς πᾶσαν πρᾶξιν τείνουσαν εἰς βοήθειαν τῆς πασχούσης ἀνθρωπότητος, πάντοτε τείνει τὴν εὐλογημένην χεῖρα ἀρωγόν, πάντοτε εὐεργετεῖ, καὶ ὅμως πάντοτε παρκακολουθεῖ αὐτὸν ἡ σεμνὴ καὶ ἱερὰ σκιά τῆς μετριοφροσύνης, τῆς συναισθήσεως δῆλα δὴ τῆς ἰδίας ἀνεπαρκειᾶς εἰς πλήρωσιν τοσούτων ἀναγκῶν, καὶ διὰ τοῦτο πάσῃ σπουδῇ ἀποφεύγει πᾶσαν ἐπίδειξιν καὶ δόξαν καὶ πομπήν. Ὁ ἀληθὴς καὶ γνήσιος φιλόανθρωπος ἔχει ὑπερεκχειλῇ τὴν καρδίαν εἰς ἀγαθοεργίας, ἀναλογιζόμενος δὲ τὸ μέγεθος τῶν ἀνθρωπίνων ἀναγκῶν καὶ δυστυχιῶν, ἐννοεῖ ὅτι πολὺ ὑπολείπεται πρὸς τελείαν πλήρωσιν τῶν εὐεργετικῶν αὐτοῦ πόθων καὶ εὐ-

γῶν. Πάσχει καὶ αὐτός, ἀλλὰ κατὰ ὅλως ἀντί-
θετον τρόπον, τὸ πάθημα τοῦ φιλαργύρου καὶ
πλεονέκτου, τοῦ εἰδωλολάτρου τοῦ σημερινοῦ ἀ-
ποστόλου. Ἐκεῖνος ἀνυπομόνως καὶ διηνεκῶς ἐνο-
χλούμενος καὶ στενωχωρούμενος συνάγει εἰς εὐρυ-
νομένας ἀποθήκας ἀχρηστίας τὸν πλοῦτον αὐτοῦ, καὶ
οὗτος ἀρειδῶς σκορπίζει καὶ παρέχει εἰς τοὺς χρεῖαν
ἔχοντας τὰ μετὰ κόπων καὶ ἰδρώτων συναγόμενα
ἀγαθὰ αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἐν αὐτῷ τῷ κό-
σμῳ τῆς φθορᾶς καὶ τοῦ φθόνου ἡ αἴγλη τῆς ἀθα-
νασίας περιστέφει αὐτὸν εἰς γενεὰς γενεῶν, παρὰ
πάντων δ' εὐλογούμενος, πάντας ἐν σιγῇ προκα-
λεῖται πρὸς μίμησιν. «Ἐσκόρπισεν, ἔδωκε τοῖς
πενήσι· ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα
τοῦ αἰῶνος».

Μία ἐκ τῶν μᾶλλον συγκινητικῶν καὶ μετὰ
ψυχολογικῆς λεπτότητος ἐκτεθειμένων παραβολῶν
τοῦ Κυρίου εἶναι ἡ τοῦ δυστυχοῦς ἐκείνου ἀνθρώ-
που, ὅστις καταβαίνων ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἱερι-
χὴ ἐνέπεσεν εἰς ληστὰς καὶ πολλὰ παρ' αὐτῶν
παθὼν εὗρέθη πρὸ τοῦ χεῖλους τοῦ τάφου. Δύο ἄν-
θρωποι ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος αὐτῶν ὑποχρεούμε-
νοι νὰ ἀτκῶσι μᾶλλον τὴν φιλανθρωπίαν, κατα-
λείπουσιν αὐτὸν εἰς τὸ χεῖλος τοῦ τάφου πνέοντα
τὰ λοισθήια ἄνευ οὐδεμιᾶς, οὐδὲ τῆς ἐλαχίστης
βοηθείας. Ἐκεῖνος δέ, ὅστις ὡς ἐκ τῆς καταγωγῆς
αὐτοῦ καὶ τῆς κοινῆς περιφρονήσεως ἐθεωρεῖτο
ὅλως ἀναρμόδιος εἰς ἐναρέτους πράξεις, ὁ Σαμα-

ρείτης, θυσιάζει τὰ πάντα, καὶ αὐτὴν τὴν ἰδίαν ἡσυχίαν καὶ ἀνάπαυσιν, πρὸς βοήθειαν τοῦ κινδυνεύοντος ἀδελφοῦ. Τὰ πάντα δὲ πράττει ὡς ἐπιβαλλομένην ὀφειλὴν καὶ ἀπαράβατον καθῆκον· δὲν ἀρκεῖται δὲ εἰς μόνα ὅσα ἐν τῷ παρόντι πράττει, ἀλλ' ὑποβάλλει ἑαυτὸν καὶ εἰς μελλούσας θυσίας καὶ ὑπογρεώσεις, καὶ οὕτω σφίζει τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἀπὸ βεβαίου θανάτου. Ἴδου ἐν σκιαγραφίᾳ μικρᾷ ὁ χαρακτήρ τοῦ γνησίου καὶ ἀληθοῦς φιλανθρώπου, αὐταπάρνησις καὶ θυσία ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπότητος, ὑπὲρ τοῦ πάσχοντος ἀδελφοῦ.

Τοιοῦτος γνήσιος καὶ ἀληθὴς καὶ εἰς ὕψιστον βαθμὸν τέλειος φιλάνθρωπος ἦτο ὁ ἀσίδιμος Στέφανος Ζακφειράπουλος, οὗτινος τὸ μέγα καὶ λαμπρὸν παράδειγμα προβάλλεται εἰς πάντας πρὸς μίμησιν. Ἡ φιλανθρωπία ἦτο ἐνσεσυχρωμένη εἰς αὐτὸν ἐν πάσῃ τῇ εὐρύτητι αὐτῆς καὶ τελειότητι· διότι ὁλόκληρος αὐτοῦ ὁ βίος, ὁ μακρὸς καὶ πολυάσχολος, οὐσιωδῶς οὐδὲν ἄλλο ἦτο εἰ μὴ συνεχῆς εὐεργεσία καὶ φιλανθρωπία. Διότι ποῖον ἄλλο ἦτο τὸ κύριον κέντρον καὶ ἐλατήριον τῶν τοσούτων ἀόκνων μόχθων καὶ ἐνεργειῶν αὐτοῦ παρὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῶν ἰδίων ἀγαθῶν καὶ δυνάμεων πρὸς ὄφελος τῶν ἄλλων, πρὸς ὄφελος τῆς πασχούσης καὶ ἐνδεοῦς ἀνθρωπότητος; Λίαν μακρὸν καὶ λίαν δυσχερὲς θὰ ἦτο ἐὰν ἀπεπειρᾶτο τις ν' ἀπαριθμήσῃ ἀκριβῶς καὶ περιγράψῃ τὰς γνωστὰς μόνον ἐκείνου ἀγαθοεργίας πρὸς τε τοὺς οἰ-

καίους καὶ τοὺς ὁμοεθνεῖς καὶ πρὸς τοὺς εὕρισκομέ-
νους ἐν τῷ εὐρυτέρῳ κύκλῳ τῆς ἀνθρωπότητος·
διότι πρὸς πάντας προσεῖχε καὶ ἀναλόγως παρεῖ-
χεν εἰς αὐτοὺς τὰς βοηθείας. Καὶ ὅμως ὅποσον
πολυκριθμότεροι εἶναι αἱ λανθάνουσαι αὐτοῦ ἀγα-
θοεργίαι! Διότι παροιμιώδης ἦτο ἡ ὑπερβάλλουσα
καὶ διδασκτικωτάτη τοῦ αἰοίδιμου ἀνδρὸς μετριο-
φροσύνη, ἣν ἠνώχλουν καὶ αὐταὶ αἱ δίκαιαι καὶ
ἔλλογοι τιμαί, αἱ τε κατ' ἰδίαν καὶ αἱ παρὰ τῶν
πολιτικῶν ἀρχῶν. Ἐξήτει νὰ μένη τέλειον, εἰ δυ-
νατόν, ἄγνωστος καὶ ἀφανής ὡς πρὸς τὸν ἀμύθητον
πλοῦτον τῶν παντοίων ἀγαθοεργιῶν αὐτοῦ. Καὶ
ὅμως αὕτη ἡ ἐσχάτη μετριοφροσύνη καὶ ταπεινω-
σις ἔτι μᾶλλον κατηγάγει τὰς φιλανθρωπίους καὶ
γενναίας καὶ συνετὰς αὐτοῦ πράξεις, καὶ οὕτως
ἐγένετο ἔτι μᾶλλον καύχημα καὶ δόξα τοῦ Γένους
καὶ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ. Μέγιστον δ' εὐτύχημα
τοῦ βίου καὶ μάλιστα τῆς φιλανθρώπου αὐτοῦ
δράσεως ὑπῆρξεν ὁ στενὸς συγγενικὸς δεσμὸς μετὰ
τοῦ πλουσιωτάτου καὶ ἀφειδεστάτου ἐκείνου ἐν
εὐεργεσίαις ὁμογενοῦς, οὗτινος τὸ ὄνομα εὐλογοῦ-
μενον φέρεται ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν, καθὼς καὶ ἡ
συμβίωσις μετὰ τῆς ἀρίστης συντρόφου τοῦ βίου
αὐτοῦ τῆς ὑπὸ τῶν αὐτῶν εὐγενῶν καὶ φιλανθρώ-
πων διαθέσεων πάντοτε ἐμπνεομένης.

Ἰδίᾳ δὲ ὁ αἰοίδιμος ἔστρεψε τὴν προσοχὴν
καὶ ἐνδελεγεῖ ἐπεδείκνυε φροντίδα καὶ μέριμναν
ὑπὲρ τῆς ἀρμοδίας παιδεύσεως τῶν νεωτέρων γε-

νεῶν τοῦ Γένους ἡμῶν, μηδαμῶς καὶ ἐν τῷ καλλίστῳ τούτῳ τῆς φιλανθρωπίας μέρει καταλιπὼν ἀπαρατήρητον τὴν παιδευσιν καὶ ἄλλων λαῶν. Γινώσκων δὲ κάλλιστα ὅτι τὸ τηλαυγὲς καὶ αἰγλῆεν τῆς παιδείας φῶς ὑπὲρ πᾶν ἄλλο μορφοῖ καὶ ἀναπτύσσει τὸν ἄνθρωπον ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν, χρησιμεύει δὲ ὡς ἀσφαλῆς καὶ ἀδιάσειστος βᾶσις πάσης ὑγιоῦς προόδου καὶ ἀκμῆς καὶ ἐπὶ μέρους ἀνθρώπων καὶ ὁλοκλήρων λαῶν καὶ κοινωνιῶν, οὐδενὸς ἐφείδετο, καὶ πάντοτε ἀφειδῶς τὸν ἑαυτοῦ πλοῦτον προέχρειν εἰς βοήθειαν καὶ συντήρησιν ἐκπαιδευτηρίων. Τῆς μὲν ἐν Κωνσταντινουπόλει Πατριρχικῆς κεντρικῆς ἱερατικῆς Σχολῆς ἐγένετο μέγιστος εὐεργετὴς καὶ προμαχός, ἀπασῶν δὲ τῶν ἐν τῇ Βασιλίδι ταύτῃ τῶν πόλεων καὶ πολλαχοῦ ἄλλοθι ἡμετέρων Σχολῶν γενναῖος ἀρωγὸς καὶ συναντιλήπτωρ. Τὴν δὲ συνετήν καὶ μεμετρημένην ὑπὲρ τῆς παιδείας τοῦ ἡμετέρου Γένους πρόνοιαν αὐτοῦ δὲν περιώρισεν εἰς τὰ στενὰ τοῦ ἐπὶ γῆς αὐτοῦ βίου ὅρια, ἀλλ' ἐπεξέτεινε καὶ παρέτεινεν ἀσφαλῶς εἰς χρόνους μακροὺς διὰ κληροδοτήματος γενναιοτάτου καὶ εὐεργετικωτάτου, ὡς πάντες γινώσκομεν. Κάλλιστον δὲ καὶ ζηλωτὸν καὶ ἐν τούτῳ παράδειγμα ἐγένετο εἰς πάντας ἐκείνους τοὺς φιλογενεῖς καὶ μεγαλόφρονας ἄνδρας, ὅσοι ἀθόρυβον καὶ ἄνευ ἐπιδείξεων καὶ πομπῶν ἐπιζητοῦσι τὴν ἀποτελεσματικὴν εὐεργεσίαν τοῦ ἔθνους αὐτῶν. Δὲν θὰ παρέλθῃ δὲ πολὺς χρόνος

καὶ ἅπαντες καλῶς θὰ διακρίνωμεν ἐν τῷ κληροδοτήματι τούτῳ εὐεργεσίαν ὅσημέραι αὖξουσιν καὶ εὐρυνομένην καὶ ἐξασφαλίζουσιν ἡμῖν τὸ πολυτιμότεον καὶ ἱερώτατον χρῆμα τῆς κοινῆς καὶ πανδήμου παιδεύσεως.

Ἰδιαιτέραν δὲ στοργὴν, ὡς πάντες γνωρίζομεν, ἔδειξεν ὁ αἰοίδιμος εἰς τὰ σχολεῖα τῆς πολυαρίθμου Ἑλληνικῆς Κοινότητος τοῦ Γαλατᾶ, τὰς ἀπαρχὰς τῶν μεγάλων αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν κοινοτικῶν σχολείων εὐεργεσιῶν προτενεγκὼν εἰς αὐτά. Διὰ ταῦτα δὲ καὶ ἡ Κοινότης αὕτη ἀγῆρω καὶ ἀκμαίαν τρέφει πάντοτε εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν μέγαν αὐτῆς εὐεργέτην, καὶ μάλιστα αἱ ἐκπαιδευόμεναι νεώτερά γενεαί. Ἰδοὺ παιδία ἄγνα καὶ ἁθῶα πληροῦσι τὸν ἱερόν τούτον χώρον, φόρον αἰοίδιου εὐγνωμοσύνης καὶ τιμῆς τελοῦντα πρὸς ἐκεῖνον, ὅστις οὕτω πατρικῶς καὶ φιλοστοργῶς ὑπὲρ αὐτῶν προύνοησε. Τὰ παιδία ταῦτα εἶναι τὸ κάλλιστον καὶ χρυσῶν ἐλπίδων μεστὸν καύχημα τῆς ἡμετέρας Κοινότητος τοῦ Γαλατᾶ, εἰς αὐτὰ ἐπαναπαύεται τὸ μέλλον τῆς Κοινότητος ταύτης, τὸ δὲ αἷσιον αὐτῶν τούτων μέλλον ἀναντιρρητῶς ἐπαναπαύεται εἰς τὴν υγιᾶ αὐτῶν παιδείῃ. Ὑπὲρ ταύτης γενναίως ὁ αἰοίδιμος Στέφανος Ζαφειρόπουλος συνέδραμε καὶ συντρέχει, ὑπὲρ ταύτης καὶ ἡμεῖς προθύμως πᾶσαν πρέπει νὰ κατεβάλλωμεν πάντοτε προσπάθειαν καὶ θυσίαν. Ναί· ὅς εἴμεθα ὑπερβέβαιοι, ὅτι ἡ τῶν κοινῶν πρόοδος καὶ ἀκμὴ ἀπαιτεῖ κοινὴν συνεργασίαν

καὶ θυσίαν, οὐδεὶς δὲ δικαιούται ν' ἀποφύγῃ τὸ ἐπιβαλλόμενον εἰς αὐτόν, προφασιζόμενος ὅτι αἱ τῶν μεγάλων εὐεργετῶν δωρεαὶ καὶ βοήθειαι ἀναπληροῦσι τὸ κενόν. "Οχι· ἕκαστος ὀφείλει ἀναλόγως τῶν ἑαυτοῦ δυνάμεων νὰ συνεισφέρῃ καὶ καταβάλλῃ τὸν ἴδιον ὀβολόν καὶ εἰς πᾶσαν μὲν ἄλλην κοινὴν συνεργασίαν, ἰδίᾳ δὲ εἰς τὴν συντήρησιν καὶ πρόοδον τῶν ἐκπαιδευτηρίων. Οὕτως ἐγένετο πάντοτε, καὶ οὕτω θὰ γίνηται καὶ εἰς τὸ μέλλον. Ἡμεῖς λοιπὸν καὶ εἰς τὸ ἴδιον κοινὸν καλὸν ἀποβλέποντες, καὶ τὴν μακαρίαν ἐκείνου ψυχὴν ἀρρήτως εὐφραίνοντες, ὥς πράττωμεν πᾶν τὸ ὀφειλόμενον καὶ ἐπιβαλλόμενον ἡμῖν πρὸς πρόοδον καὶ ἀκμὴν τῶν ὑποκείμενων ἡμεσὶν ἐκείνου προστασίαν καὶ στοργὴν διχτελούντων σχολείων τῆς Κοινοτήτος ἡμῶν.

Καὶ ἤδη ἐπιστέψωμεν τὸν λόγον δι' εὐχῆς ἐκ μέσης ψυχῆς καὶ καρδίας ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ αἰοδίου ἀνδρός, ὑπὲρ οὗ καὶ ἡ ἀναίμακτος θυσία σήμερον ἐν τῷ ναῷ τούτῳ τελεῖται, καὶ ἐπιμνημόσυνος τελετὴ ταύτην θὰ ἐπισφραγίσῃ.

Τοῦ αἰοδίου μεγάλου Εὐεργέτου τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου Κοινοτήτος τοῦ Γαλατᾶ καὶ τῶν σχολείων αὐτῆς αἰωνία καὶ ἀγήρως ἔστω ἡ μνήμη!

Τοῦ αἰοδίου μεγάλου Εὐεργέτου τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους αἰωνία καὶ ἀγήρως ἔστω ἡ μνήμη!

Τοῦ ἀοιδίμου μεγάλου Φιλανθρώπου Στεφά-
νου Ζαφειροπούλου ἔστω εὐλογητὸν καὶ αἰνούμενον
τὸ ὄνομα εἰς γενεάς γενεῶν !

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000174251

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

AKAΔHMIA

ΕΘΝΩΝ